

Наименование на учебния курс: Изворознание
Преподавател: доц. д-р Русалена Пенджекова-Христева

АНОТАЦИЯ:

Курсът по “Изворознание” е базов в професионалната подготовка на бъдещите историци с оглед експертизата и определянето на историческата ценност на документалните свидетелства.

Учебната програма по тази дисциплина е структурирана въз основа на проблемния подход в няколко тематични кръга. Уводната част е посветена на теоретичните проблеми за: изворознанието като наука и връзките му със специалните исторически дисциплини; въпросите за социалната, информационната и гносеологическата същност на историческите извори и техните функции; проблемът за класификацията на историческите извори. Друга част от темите проследяват еволюцията, типологията и състава на корпуса от български исторически извори през различните исторически периоди и съвременните тенденции в документирането на обществените процеси и явления. Представят се и електронните ресурси във връзка с дигитализираните основни корпуси от български исторически извори. Последната част изяснява основните етапи на работа на архивистите и историците с историческите свидетелства: евристичен, текстологичен, херменевтичен и археографски, като акцентът е поставен върху практико-приложния характер на алгоритъма за работа на историка и архивиста с историческите свидетелства.

БИБЛИОГРАФИЯ:

Литература:

- Бицили, П. Очерци върху теорията на историческата наука. С., 1994.
- Бояджиев, Г. Историческо познание и обществени закони. С., 1994, 216 с.
- Блок, М. Апология на историята, или Занаятът на историка. С., 1997.
http://www.electronic-library.org/books/Book_0008.html
- Запрянова-Тодорова, А. За развитието на помощните исторически дисциплини в България (1973–1988). — Архивен преглед, 1989, № 2, 142–148. http://electronic-library.org/articles/Article_0174.html
- Бояджиев, Г. Историческото изследване – теоретични и методически проблеми. Благоевград, 1996, 136 с.
- Георгиев, К. Историята и нейните извори. С., 1981, 303 с. http://www.electronic-library.org/books/Book_0028.html
- Дуйчев, И. Лекции по архивистика. С., 1950; С., 1993. http://electronic-library.org/books/Book_0005.html
- Запрянова, Ант. Историческа хронология и генеалогия - ИП, 1999, № 1, 217-231
- Калчев, К. Увод в историческото познание, УИ "Св. св. Кирил и Методий", 2007.
<https://dokumen.tips/documents/-55cf98b6550346d03399406b.html>
- Кар Едуард, Що е история?, С.2002. http://www.electronic-library.org/books/Book_0006.html
- Пенджекова-Христева, Р. Един забравен ръкопис на екзарх Стефан I Български (“Богомилите и Презвитер Козма – извороведски и археографски аспекти”), Смолян, Издателство: “Съюз на учените в България”, 2011. (с приложен компактдиск към книгата) http://electronic-library.org/books/Book_0036.html
- Пенджекова-Христева, Р. Изворознание (електронно учебно пособие), Смолян, Издателство: ПУ, Филиал – Смолян, 2013.
- Пенджекова-Христева, Р. Нейкова, А. Архивите във виртуалното пространство. Учебно пособие. Издателство: ПУ, Филиал – Смолян, 2014. http://electronic-library.org/books/Book_0055a.pdf
- Пенджекова-Христева, Р. Историци и архивисти – рицари на паметта на обществото. – Във: Университетски четения по архивистика. София, 2013, т. III, Ч. I, 2014, с. 46-73.
http://electronic-library.org/books/Book_0052a.pdf

Пенджекова-Христева, Р. Етапи на работа на историка с архивните документи. – Епохи, 22 (1), 2014, с. 86-100. ISSN: 1310-2141. Статията е публикувана и електронно: <http://journals.uni-vt.bg/epohi/bul/vol22/iss1/5>

Пенджекова-Христева, Р. Изворознанието – пресечна точка между професионалните отговорности на архивистите и историците – В: Университетски четения по архивистика. Т. III. Част II. Българската университетска архивистика — Теоретично равнище, учебно съдържание и професионални профили. Съставителство и научна редакция Нейкова, Андриана. София, 2015, 27-38. http://electronic-library.org/books/Book_0062a.pdf

Пенджекова-Христева, Р. Лекционният курс по Изворознание в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” – реализация и перспективи. – В: Университетски четения по архивистика. Т. VII. Специалните исторически дисциплини в университетското архивно образование, архивната практика и изследванията по история. Съставителство и научна редакция Нейкова, Андриана. София: Електронно издание. 2019, с. 75-83. http://electronic-library.org/books/Book_0087a.pdf

Пенджекова-Христева, Р. Теорията за тоталните архиви и устната история – АПр., кн.2, 2016 г. , с. 78-86. http://electronic-library.org/articles/Article_0249.html

Пенджекова-Христева, Р. Архивистът като архитект и медиатор на колективната историческа памет – В: Мултикултурният човек, т. 1, ИК Гутенберг, София, 2016, с.552-567.

Помощни исторически дисциплини, т. 1-5. <http://www.ihist.bas.bg/sekcii/PINI/PID/contentB.htm>

Речник на българската архивна терминология. Изд. на ВСУ Черноризец Храбър, 2002 г. http://electronic-library.org/books/Book_0004.html

Самюелз, Хелен. Кой контролира миналото. — Архивен преглед, 1990, № 3, 16–29. http://www.electronic-library.org/articles/Article_0175.html

Стоянов, Желязко. Изворознание и историческо познание,(електронно издание) <http://www.clio.uni-sofia.bg/BG/archivistika/LIZVORI.pdf>

Университетски четения по архивистика. Т. VII. Специалните исторически дисциплини в университетското архивно образование, архивната практика и изследванията по история. София: Електронно издание. 2019. 301 с. https://electronic-library.org/books/Book_0087a.pdf

Електронна библиотека по архивистика и документалистика „Акад. Иван Дуйчев“, Раздел „Специални дисциплини“, монографии - https://electronic-library.org/content/special_disciplines_monographs.php; статии - https://electronic-library.org/content/special_disciplines_articles.php.

Исторически извори (Издания и дигитални колекции):

- Документални ресурси на сайта “Архивите говорят” : <http://archives.bg/>
- Документални ресурси на сайта на ДАА : <http://www.archives.government.bg/index.php?lang=bg&page=66>
- Документални ресурси на сайта на сп. “Анамнезис”: <http://anamnesis.info/>
- Документални ресурси на сайта : <http://www.promacedonia.org/>
- Дигитална библиотека от исторически извори на сайта на НБКМ : <http://www.nationallibrary.bg/cgi-bin/e-cms/vis/vis.pl?s=001&p=0038&n=&vis>
- Информационна система на архивите (ИСДА) - <http://212.122.187.196:84/FundSearch.aspx>.
- КРДОПБГДСРСБНА <http://www.comdos.bg/>
- Фотодокументални ресурси на сайта “Изгубената България” : <http://www.lostbulgaria.com/index.php>
- ФотоАрхив.bg. <http://archives.bg/photoarchives/srch>
- Archives Portal Europ (Европейския архивен портал) - <https://www.archivesportaleurope.net/>
- Europeana (Европеана) - <http://www.europeana.eu>

- Поредицата Извори за българската история (ИБИ) - томовете ГИБИ, ЛИБИ, ТИБИ, НИБИ, ЧИБИ, ЕИБИ. Някои от томовете виж в електронен вариант на: <http://www.kroraina.com/NI/>; <http://ald-bg.narod.ru/biblioteka/Biliografia-hristomatii.htm>

- Подбрани извори за българската история, 2009, Тангра ТанНакРа (I том: Древните българи до VII век; Земи на Балканския полуостров до VII век.; II том: Дунавска България през Средновековието - VII-XIV век; Волжка България през Средновековието - VIII-XVI век.; III том: Българските земи под османска власт - XV-XVII век; Българско Възраждане - XVIII-XIX век.; IV том: Българската държава и българите 1878-1946 г.; Българската държава и българите 1947-2008 г.)

- Заимова-Тъпкова, В., Пенджекова, Р. Византия през погледа на съвременниците ѝ, Пловдив: Пловдивско университетско издателство "Паисий Хилендарски", 2002.

- Христоматия по история на България., т. 1-3, 1978-1982.

- Христоматия по история на България (съст. Панайот Панайотов), Фабер, 2003.